

API 5 GODE RÅD MOD VARMESTRESS HOS KØERNE

STØTTET AF

mælkeafgiftsfonden

Er du og dine køer forberedt til varme sommerdage? Sidder ventilatorerne korrekt, er trådnettet rensed og er der lysplader, som skal blændes af? Vær klar, så du undgår ydelsesfald på grund af varmemstress.

Det er nok de færreste landmænd, der ønsker sig en sommer som sidste år. Men temperaturer mellem de 20 og 25 C i perioder, kommer vi (forhåbentligt) ikke uden om de kommende måneder. Og det kan gå ud over ydelsen – især hos de højtydende køer, hvis vi ikke hjælper dem af med varmen. Her får du nogle tips og råd om, hvordan risikoen for varmemstress kan begrænses.

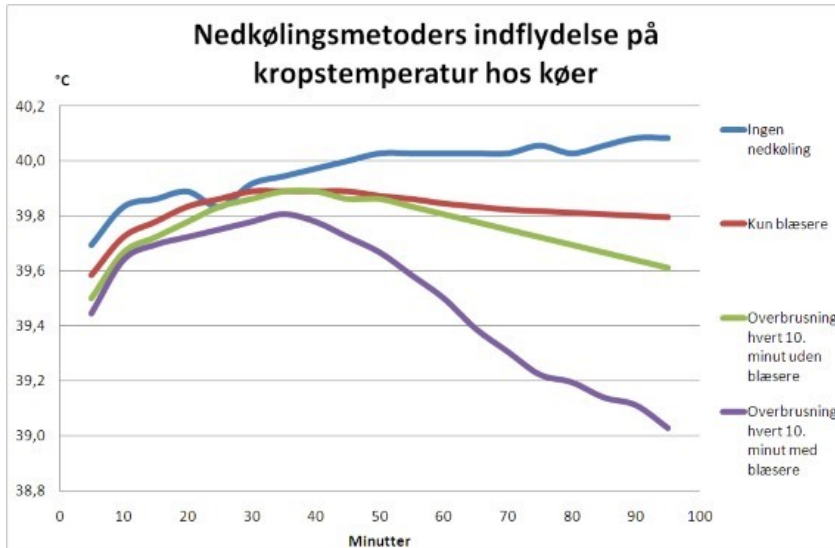

1. KØL KØERNE NED MED LUFT OG VAND

Du kan forberede afkøling af køerne ved at øge luftcirkulationen i stalden og ved overbrusning af køerne med vand. Måske har du allerede sat ventilatorer op - men sidder de fortsat rigtigt? Som minimum skal de kunne lave god luftcirkulation på steder, hvor køerne kan komme til at stå tæt – fx opsamlingspladsen og ved gangarealet bag foderbordet. Tjek, om de stadig hænger, så luften primært blæses hen her. Tjek også, om trådnettet rundt om propellerne er blevet meget beskidte. I så fald bør de renses, så luften kan passere frit både til og fra ventilatoren. Det samme gælder, hvis du har en stald med net i siderne. Så bør nettet støves af.

Luftindstrømningen falder hurtigt, hvis nettet flere steder er delvist lukket af støv eller skidt.

Overvej, at opsætte overbrusningsanlæg eller lignende. De kan med fordel sættes op i tilknytning til ventilatorerne, så der kan blæses koldt, vandforstøvet luft ned over køerne. Det forbedrer kølingen af køerne markant, som det ses på figuren.

2. SØRG FOR RIGELIGT MED KOLDT VAND

Gå også drikkekarrene eller -kopperne efter og sørg for at vand-flowet er tilstrækkeligt til at kunne dække alle køers behov for vand, selv på de varmeste dage. Er der tilstrækkelig plads ved drikkekarrene? Der skal være mindst 10 cm vandkar pr. ko. Ellers så overvej om der kan opsættes ekstra vandkar, og gerne ved udgangen fra malkestalden, så ingen køer skal vente på at få slukket tørsten.

3. AFSKÆRM LYSPLADER

Er der områder i køernes område i stalden hvor lysindfaldet fra lyspladerne i taget kan være meget intenst? Fx ned i kælvningsbokse eller sygebokse? To kvadratmeter lysplade giver på en varm sommerdag lige så meget varme, som en ko producerer. Her kan lyspladerne med fordel afskærmes ved at hæfte fx lystæt, hvidt plast på åsene ved lyspladerne, så der gives mere skygge i boksene. Endelig er der jo den dyre løsning med isoleret tag, som kan overvejes, hvis fx stalden i forvejen skal gennemgå en større renovering.

4. OPTIMER UNDERLAGET

Overvej også, om eventuel dybstrøelse kan udskiftes med sand. Dybstrøelse afgiver i sig selv meget varme, men sand virker afkølede på de varme dage. Husk dog, at sand ikke kan "bære" så mange køer pr. areal som dybstrøelse, så antal kvadratmeter pr. ko skal øges væsentligt. Er det ikke muligt, så skift dybstrøelsesmåtten forud for en meget varm periode.

5. REDUCER KOANTALLET PÅ OPSAMLINGSPLADSEN

Når varmen kommer, så vær ekstra opmærksom på at undgå at holde køerne tæt sammen. Antallet af køer, der er på opsamlingspladsen samtidigt bør mindskes og ved foderbordet skal man være ekstra opmærksom på at der altid er frisk og appetitligt foder, så køerne ikke stimuleres sammen ved udfodring. Det gælder især i stalde med reduceret foderbord.

Sommeren 2018 var varm - og kreativiteten stor. Der blev opfundet simple løsninger til overbrusning som fx i [denne video](#)
